

תחלון הזה נקרא תחלון של נגה, ואין רשות להסתפל בו, פרט לאותם שמדורם שם, והכל הם רואים, ומסתפלים, ויכולים להסתפל. כל אותם ששם, הולכים במלבושים בדמיות העולם הזה.

ושם ראיתי רבים מן החברים, ולא נתנה לי רשות להתקרב אליהם, וכלם מפרים זה לזה, ואוכלים מאכל של חזקים עליונים.

הרקיע הזה נוסע בכל יום לארבעת צדדי העולם. וכשנוסע, מרעיף טל של חיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים של שם, ורוחצים באותו הטל, וזוהרים כזהר הרקיע, ונכנסים לפני המשיח, ולפני האבות, ואדם הראשון. ולא נתנה לי רשות להפיר אותם.

תחלון שבצד מערב משנה מכל שאר תחלונות, בגונים ובאורות. מתחם בארבע אותיות של השם הקדוש, שזוהרים ונוצצים על גב אותו תחלון. לפעמים מתגלים, לפעמים נסתרים. והראוי לי במקום אחד כתות של צדיקים בדרגות יתרות על כלם.

מדרש הנעלם על איכה

שָׁרְחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: לָנוּ מִתְּאִים לְבָכוֹת, לָנוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת הַסֶּפֶד עַל חֲרָבֵן בֵּית אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפַּזְרְנוּ בֵּין הָעַמִּים, (כְּמִי שֶׁעֹבֵד עֲבוּדֵי הָרָח) וַיֵּשׁ לָנוּ לְפָתַח בְּהֶסֶד, וּלְפָרֵשׁ הָאֵלֶּפֶ"א בֵּיתָא שְׁשֵׁלַח רַבּוֹן הָעוֹלָם לְהֶסֶד שֶׁל חֲרָבֵן בֵּיתוֹ.

שָׁרְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: מִתְּאִים שְׂאֲתָם הִתְפַּזְרְתֶּם בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, וְנָאָה לָכֶם לְבָכוֹת

תחלון דא, איקרי תלון דנוגה. ולית רשו לאסתפלא ביה, בר אינון דדיוריהון תמן, וכלא אינון חמאן, ומסתפלין, ויכלין לאסתפלא. כל אינון דתמן, אזלי במלבושין בדיוקנין דהאי עלמא.

ותמן חמינא סגיאין מן חבריא, ולא אתיהיב לי רשו לאתקרבא לגבייהו, וכולהו אשתמודען דא לדא, ואכלי מיכלא דתקיפי עליונים.

רקיעא דא, נטיל בכל יומא לארבע סטרי עלמא. וכד נטיל, ארעיף טלא דחיי לגו גנתא. ואתיין פולהו צדיקיא דתמן, ואסתחיין בההוא טלא, ואזהרן כזוהר הרקיע, ואעלין קמי משיחא, ולקמי אבהן, ואדם הראשון, ולא אתיהיב לי רשו למנדע בהו.

תחלון דבסטור מערב, משניא מפל שאר תלונין, בגוונין ובנהורין. מתתחמא בארבע אתון דשמא קדישא, דזהרין ונצצין על גבי ההוא תלונא. זימנין אתגליין, זימנין אתטמון. ואחזי לי באתר חד, כתות של צדיקים, בדרגין יתיר על פולהו (ע"כ מצאתי).

מדרש הנעלם איכה

שָׁרְחוּ לָהֶו בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי אֶרֶעֶא קְדִישָׁא, לָן יְאוֹת לְמִבְּנֵי, לָן יְאוֹת לְמַעֲבַד הַסֶּפֶדָא עַל חוֹרְבַן בֵּית אֱלֹהֵנָא, עַל דְּאַתְּבַדְרָנָא בִּינֵי עַמְמָיָא, (כְּמִאן דְּפִלַח פְּעוּזוֹ אַחֲרֵינוּ) וְאִית לָן לְמִיפְתַּח הַסֶּפִּידָא, וּלְפָרֵשׁ אֵלֶּפֶ"א בֵּיתָא, דְּשֵׁלַח מְאָרֵי עַלְמָא לְהַסֶּפִּידָא דְּחוֹרְבַן בֵּיתֵיהָ.

שָׁרְחוּ לָהֶו בְּנֵי אֶרֶעֶא קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאַתּוֹן אַתְּבַדְרָתוֹן בִּינֵי עַמְמָיָא, וְאַתּוֹן לְבַר מְאָרֶעֶא קְדִישָׁא, וְיְאוֹת לְכוּ לְמִבְּנֵי עַלְיִיכוּ וְעַל גְּרַמְיִיכוּ, דְּנִפְקַתּוֹן מִנְהוֹרָא לְחִשׁוּכָא,

כְּעֶבְדָּא דְנִפְיָא מִבֵּי מְאָרִיָּה. אָבֵל אֲנִן אֵית לָן
לְמַבְכֵי וּלְמַעְבְּד הֶסְפִידָא, וְלָן שְׂדֵר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא סְפָרָא דְהֶסְפִידָא, דְאֲנִן בְּנֵהָא
דְמְטְרוֹנִיתָא, וְאֲנִן מִבְּנֵי בֵיתָהּ, וַיִּדְעִין יְקָרָא
דְמְאָרִי עֲלָמָא. וְלָן יָאוּת לְמַבְכֵי, וּלְפָרְשָׁא
אֵינוֹן אֶלְפָּא בֵיתִי"ן.

וְאֲנִן יִתְמִין בְּלָא אָפָא וְאָמָא, וּמְסַתְפְּלִין עֵינִין
לְכוּתְלֵי בֵיתָא דְאֵימְנָא, וְהָא אֶתְחַרְב, וְלָא
אֲשַׁכְּחָנָא לָהּ. דְהוּת יִנְקָא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין
קִדְמָאִין, מְשַׁפִּירוּ דִילָהּ. (בין שפירו דמעאה) וְהוּת
נְחִימַת לָן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, פְּאָמָא לְבָרָה.
כְּמָה דְאֵת אָמֵר (ישעיה סו יג) כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ
תִּנְחַמְנוּ וּגו'.

וְהִשְׁתָּא אֶסְתְּפֵלָן עֵינִין לְכָל סֵטֵר, וְאֶתֵר בֵּית
מוֹתְבָא דְאֵימְנָא אֶתְבְּלָבֵל, וְהָא
אֶתְחַרְב. נְבִטְשׁ רִישָׁא לְכוּתְלֵי בֵיתָא וּמוֹתְבָה.
מֵאֵן יִנְחַם לָן, וּמֵאֵן יִמְלֵל עַל לְבָנָא, וַיִּגִּין
עֲלָנָא קָמִי מְלָפָא.

כַּד תּוֹיִנֵן חֲטָאֵן קָמִי אַבּוּנָא, וְסָלִיק רְצוּעָא
לְאֶלְקָאָה לָן, אֵיִהִי קְזִימַת לְקָמֵן, וּמְקַבְּלַת
מְלַקִּיּוּתָא דְמְלָפָא, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלָנָא. כְּמָה
דְאֵת אָמֵר (שם נג ה) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא
מְעוֹנוֹתֵינוּ וּגו' וּבְחַבְרַתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְהִשְׁתָּא
אֵימָא לִית לָן, וּוִי לָן, וּוִי לְכוּ. לָן יָאוּת
לְמַבְכֵי, לָן יָאוּת לְמַסְפַּד, לָן יָאוּת לְפִתְרָא
אֵינוֹן מִלִּין דְמְרִירוּ, לְאוּדְעָא לְהוּ, לְאֵינוֹן
דִּידְעִין לְמַבְכֵי מִלִּין דְהֶסְפִידָא.

נִקְרַב בְּכָל יוֹמָא לְגַבֵּי עַרְסָא דְאֵימְנָא, וְלָא
נִשְׁפַּח לָהּ תַּמָּן. נִשְׁאֵל עֲלָהּ, לִית מֵאֵן
דִּישְׁגַּח עֲלָן. נִשְׁאֵל לְעַרְסָא דִילָהּ, אֶתְבְּלָבֵלָא.
נִשְׁאֵל לְכוּרְסֵיָא, נְפִלַת. נִשְׁאֵל לְהִיכְלִין דִילָהּ,
אוּמָאֵן אֵינוֹן דְלָא יִדְעִין מִיָּנָה. נִשְׁאֵל לְעַפְרָא,
רְשִׁימוּ דְעַקְבָּתָא לִית תַּמָּן.

עֲלִיכֶם וְעַל עֲצַמְכֶם, שִׁיְצַאֲתֶם
מֵאוּר לְחֻשְׁף כְּעֶבֶד שִׁיְצַא מִבֵּית
רַבּוֹ. אָבֵל אֲנִן יֵשׁ לָנוּ לְכַפּוֹת
וְלַעֲשׂוֹת הַסֵּפֶד, וְלָנוּ שְׂלַח
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר הַהֶסְפֶּד,
שְׁאֲנוּ בְּנֵי הַגְּבִירָה, וְאֲנוּ מִבְּנֵי
בֵיתָהּ, וַיִּדְעִים אֶת כְּבוֹדוֹ שֶׁל
רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רְאוּי לְכַפּוֹת
וּלְפָרֵשׁ אוֹתָם הָאֶלְפָּא בֵיתִי"ם.
וְאֲנוּ יְתוּמִים בְּלִי אָב וְאִם,
וּמְסַתְפְּלִים הָעֵינַיִם לְכַתְּלֵי בֵית
אֲמִנוּ - וְהִנֵּה נִחְרַב, וְלָא מְצָאנוּ
אוֹתָהּ. שְׁהִיתָה מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל
יוֹם בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים מֵהִיפֵי
שְׁלָהּ (בין היפי של מעיה), וְהִיתָה
מְנַחֶמֶת אוֹתָנוּ, וּמְדַבֶּרֶת עַל לְבָנוּ
כְּאִם לְבָנָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (ישעיה סו)
כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִּנְחַמְנוּ וּגו'.

וְכַעַת מְסַתְפְּלוֹת הָעֵינַיִם לְכָל צַד,
וּמְקוּם בֵּית מוֹשְׁבָה שֶׁל אֲמִנוּ
הִתְבְּלָבֵל, וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכָּה הָרֵאשׁ
לְכַתְּלֵי הַבַּיִת וּמוֹשְׁבָה. מִי יִנְחַם
אוֹתָנוּ, וּמִי יְדַבֵּר עַל לְבָנוּ וַיִּגֵּן
עֲלֵינוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ?

כְּשֶׁהֵינּוּ חוֹטְאִים לְפָנֵי אֲבִינוּ,
וּמַעֲלָה הַרְצוּעָה לְהַלְקוֹת אוֹתָנוּ,
הִיא עֲמֻדָה לְפָנֵינוּ, וּמְקַבְּלַת
הַמְּלָקוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהַגֵּן
עֲלֵינוּ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (שם נג) וְהוּא
מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא מְעוֹנוֹתֵינוּ
כו' וּבְחַבְרַתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְכַעַת אֵין
לָנוּ אִם. וּוִי לָנוּ! וּוִי לָנוּ! וּוִי לָנוּ!
רְאוּי לְכַכּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ
רְאוּי לְפַתֵּר אוֹתָם דְבְרֵי מְרִירוֹת,
לְהוֹדִיעַם לְאוֹתָם שִׁיּוֹדְעִים
לְכַפּוֹת דְבְרֵי הַסֵּפֶד.
נִקְרַב כָּל יוֹם לְמִטַּת אֲמִנוּ - וְלָא
נִמְצָא אוֹתָהּ שֵׁם. נִשְׁאֵל עֲלֶיהָ -
אֵין מִי שֶׁמְשַׁגֵּיחַ עֲלֵינוּ. נִשְׁאֵל
לְמִטַּתָּהּ - הִתְבְּלָבֵלָהּ. נִשְׁאֵל
לְכִסֵּאָהּ - נִפְלָה. נִשְׁאֵל
לְהִיכְלוֹתֶיהָ - הֵם נִשְׁבָּעִים שֶׁלֹּא
יִדְעִים מִמֶּנָּה. נִשְׁאֵל אֶת הָעֶפֶר
- רִשְׁם שֶׁל עַקְבוֹת אֵין שֵׁם.

נשאר לַאיגרא, הָא איגרא אַתיב לָן, דְּתַמָּן יתְבָה מְבַכָּה ומַיילָלַת (על) וְאַזְלַת מְבַכָּה, צוֹנַחַת בְּקוֹל מְרִירוֹ עֲלֵן, מְאִיגְרָא לַאיגְרָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שם כב א) מָה לָךְ אַפּוּא פִי עֲלִית כְּלָךְ לַגְגוֹת. נִשְׁאַל לְאוֹרְחִין וּשְׁבִילִין, כְּלָהוּ אָמַרִין דְּשִׁמְעוּ קֹל מְרִירוֹ דְּבַכְיָה, דְּמְבַכָּה עַל בְּנֵהָ, וְלֹא יָדְעִין לְאַן אֶסְתַּלְקַת.

לָן יְאוּת לְמַבְכֵי, לָן יְאוּת לְמִיסְפַּד. נִנְשֵׁק עַפְרָא דְרַגְלָהָא, נִנְשֵׁק אֶתְר בֵּי מוֹתְבָה, נִנְשֵׁק כּוֹתְלֵי הַיְכָלָא, וְנִבְכֵי בְּמְרִירוֹ. אֲנִן נִפְתַּח בְּהַסְפִּידָא, דְּחַמִּינָן בְּכָל יוֹמָא כָּל הָאִי. נִבְכֵי תְדִיר וְלֹא אֵיתְנִשֵּׁי מְרִירוֹ דְּבַכְיָה מִינָן.

פְּתַחוּ אֵינְהוּ וְאַמְרֵי, אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדַד הָעִיר, פְּתִיב (ד' קיא ע"א) (ישעיה כב ה) כִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה וּגו'. כִּי יוֹם. חַד יוֹמָא אֵית לְקוּדְשָׁא כְרִיף הוּא, רְחִימָא דְנִפְשֵׁיהּ, כְּלִילָא מְכַל שְׁאָר יוֹמִין, שְׂוִית יוֹמִין כְּלִילָן בֵּיהּ, וְהוּא כְּלָלָא דְכְּלָהוּ. וְעַל דְּאַסְגִּיאוּ חוּבִין, אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, לְבֵי עֲלֵמָא דְחִיִּין.

בְּרִין מִתְחַזַּת שְׁפוּלֵי מִשְׁפָּנָא, קָם יוֹמָא דְמְרִירוֹ, יוֹמָא דְבַכְיָה, יוֹמָא דְצַעֲרָא, יוֹמָא דְאִיקְרֵי מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה, וְעַאל בְּגוּ מִשְׁפָּנָא, וְשִׁיזֵי וְסְאִיב. וְרַבּוֹנָא דְמִשְׁפָּנָא, אֲזַל וְעַרְק וְאַתְתַּרְךָ מַגּוּ מוֹתְבֵיהּ לְגוּ טוּרָא דְלְבָר, וְלְגוּ טוּרָא דְחָרוּב, וּמִשְׁפָּנָא (אַשְׁתַּצִּי) וְאַתְחַרְב.

לְבַתְר, נַחַת הוּא יוֹמָא עֵילָאָה, דְּאַסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל מִשְׁכָּנֵיהּ, וְהָא אֶתְחַרְב. עַאל וְאַשְׁגַּח עַל מְאָרֵי דְמִשְׁפָּנָא, מְטְרוּנִיתָא רְחִימָתָא דְנִפְשֵׁיהּ, וְהִיא אֶתְתַּרְכַּת וְעַרְקַת, וְכָל בְּנֵינְהָ סְתִיר. כְּדִין שְׁאָרֵי לְמַגְעֵי, גּוּעָא בְּתַר גּוּעָא, כְּנֵהִימוּ דְתַרְנַגּוּלָא עַל נוֹקְבֵיהּ. הָדָא

נִשְׁאַר אֶת הַגַּג - הָרִי הַגַּג מְשִׁיב לָנוּ, שְׂוִשְׁבָה שָׁם מְבַכָּה וּמַיילָלַת (עליו) וְהוֹלְכַת מְבַכָּה, צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת עֲלִינוּ מַגַּג לְגַג, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (שם כב) מָה לָךְ אַפּוּא פִי עֲלִית כְּלָךְ לַגְגוֹת. נִשְׁאַל אֶת הַדְּרָכִים וְהַשְּׁבִילִים - כָּלֵם אוֹמְרִים שְׁשִׁמְעוּ קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בַּכְיָה שֶׁמְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, וְלֹא יוֹדְעִים לְאַן הִסְתַּלְקָה.

לָנוּ רְאוּי לְכַפּוֹת! לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד! נִנְשֵׁק אֶת עַפּוֹר וְרַגְלֵיהָ, נִנְשֵׁק אֶת מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָהּ, נִנְשֵׁק אֶת כְּתוּלֵי הַהֵיכָל, וְנִבְכָה בְּמְרִירוֹת. אֲנִי נִפְתַּח בְּהַסְפֵּד, שְׂרַאֲנוּ בְּכָל יוֹם כָּל זֶה. נִבְכָה תְּמִיד וְלֹא נִשְׁפַּח מְרִירוֹת הַבְּכִי מִעַמּוּנוּ.

פְּתַחוּ הֵם וְאַמְרוּ, (איכה א) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדַד הָעִיר. פְּתִיב (ישעיה כב) כִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה וּגו'. כִּי יוֹם, יוֹם אֶחָד יֵשׁ לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶהוּב נִפְשׁוֹ, כְּלוּל מְכַל שְׁאָר הַיָּמִים. שְׂשֵׁה יָמִים כְּלוּלִים בּוֹ, וְהוּא הַכָּלֵל שֶׁל כָּלֵם. וְעַל שֶׁהִתְרַבּוּ הַחַטָּאִים הִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, לְבֵית עוֹלָם הַחַיִּים.

אֲזַי, מִתְחַזַּת שְׁפוּלֵי הַמִּשְׁכָּן, קָם יוֹם שֶׁל מְרִירוֹת, יוֹם שֶׁל בַּכְיָה, יוֹם שֶׁל צַעַר, יוֹם שְׁנִקְרָא מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה. וְנִכְנַס לְתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן, וּמְכַלָּה וּמְטַמֵּא. וְרַבּוֹן הַמִּשְׁכָּן הֵלֵךְ וּבְרַח וּגְרַשׁ מִתּוֹךְ מוֹשְׁבֵי לְתוֹךְ הָהָר שְׁבַחוּן, וְלְתוֹךְ הָהָר שְׁחָרוּב, וְהַמִּשְׁכָּן (הַשְּׁמַד) וְנִחְרַב.

אַחַר כֵּן יָרַד אוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל מִשְׁכָּנוֹ - וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכְנַס וְהַשְׁגִּיחַ בְּכַעֲלַת הַמִּשְׁכָּן, הַגְּבִירָה אֶהוּבַת נִפְשׁוֹ - וְהִיא גְרָשָׁה וּבְרַחָה, וְכָל בְּנֵינְהָ סְתוּר. אֲזַי הִתְחִיל לְכַפּוֹת, בַּכְיָה אַחַר בַּכְיָה, כְּנֵהִמַּת הַתְּרַנַּגּוּל עַל נְקֻבָתוֹ. זֶהוּ שְׁפַתְחוּב

הוא דכתיב, (שם) מקרקר קר, נהימו פתרנגולא.
קיר, רבון שליטא.

ושוע אל החר, (שם) עביד שועה וצווח לגפי
טורא, דערקת תמן מטרוניתא. עביד
שוע צווח וקרי בנהימו דבכיה איכה. איכה
רחיממא דנפשאי, איכה שפנינתי שלימתי,
איכה יחידתא דילי, דאתיחדא עמי ביחודא.
איכה דהוית נטלא בכל יומא, חמש ועשרים
אתוון דיחודא, ואתקריאת כ"ה על דא.

אחתי ברתי אמי, לאן אזלת, לאן פנית למיהך.
אנן דשמעין בכל יומא קרקורא דא
דרבוננא, לן יאות למכפי, לן יאות למספד,
לן יאות למפתח איכה. איכה ישבה בדד וגו'.

רבי לויטס חוזאה פתח, (בראשית ג טו) ואיכה אשית
בינך ובין האשה ובין זרעך. דבכו סגי
הוה מן יומא דאתברי עלמא, על עילה דעיטא
דנחש, מההיא שעתא דאתלטויא, אתדחייא
מקמי תרעא דמלפא, והוא כמין תדיר בין
גדרין דעלמא, בין אינון גדרין דאורייתא, כל
אינון דדשין בעקב, באינון גדרין, נשיף לון.
ווי דאשפח, ווי דנשיף. ווי על דבכו בישא
דאתנטיר. על דבכו בישא דהוות ליה בהאי
אשה, דאתקריא (משלי לא ל) אשה יראת ה'. דבכו
ביש נטר לה מן יומא דאתברי עלמא, עד
דתבר לה בתבירו, למשפכ לעפרא.

"איכה" ישבה "בדד" העיר "רפתי" עם
"היתה, תסתפל באתוון דריש כל
תיבה ותיבה, ותשפח נטירו דבכו בישא,
דאתנטרא, עד דאתתרב בי מקדשא. איכ"ה
רע"ה ברישי אתוון, אתנטיר לה להיא אשת
חיל, בתבירו דבי מקדשא, למשפכ לעפרא.

(שם) מקרקר קר, נהמת התרנגול.
קר - הרבון השליט.

ושוע אל החר, עשה שועה וצווח
אל החר, שלשם פרוחה הגבירה.
עשה שוע, צווח וקורא בנהמה
של בכיה איכה. איכה אהובת
נפשי, איכה יונתי שלימתי, איכה
יחידתי, שהתיחדה עמי ביחוד.
איכה שהיית נוטלת בכל יום
חמש ועשרים אותיות היחוד,
ונקראת על זה כ"ה.

אחותי בתי אמי, לאן הלכת? לאן
פנית ללכת? אנו ששומעים בכל
יום הקרקור הזה של רבוננו, לנו
ראוי לבכות, לנו ראוי לספד, לנו
ראוי לפתח איכה. איכה ישבה
בדד וגו'.

רבי לויטס החוזה פתח, (בראשית
א ואיכה אשית בינך ובין האשה
ובין זרעך. שנאה רבה היתה
מיום שנברא העולם, ועל העלה
של עצת הנחש. מאותה השעה
שהתקלל, נדחה מלפני שער
המלך, והוא אורב תמיד בין
הגדרות של העולם, בין אותם
גדרות התורה, כל אותם שדשים
בעקב, באותם הגדרות נושף
אותם.

אוי שמצא, אוי שנשף. אוי על
השנאה הרעה שנשמרה, על
השנאה הרעה שהיתה לו באשה
הזו, שנקראה אשה יראת ה'.
שנאה רעה שמר לה מיום שנברא
העולם, עד ששכר אותה בשכר,
לשפכ לעפר.

"איכה" ישבה "בדד" העיר
"רפתי" עם "היתה (איכה א).
הסתפל באותיות של ראש כל
תבה ותבה, ותמצא שמירה של
שנאה רעה, שנשמרה עד שנחרב
בית המקדש. איכ"ה רע"ה
בראשי האותיות נשמרה לה
לאותה אשת חיל, בשפרון של בית המקדש, לשפכ לעפר.